

Verminderd uithoudingsvermogen en chronische hoestklachten ten gevolge van longaandoeningen.

(een huisvestingsadvies voor paarden)

Inleiding

Aandoeningen in de diepere luchtwegen is een, over de hele wereld maar voornamelijk op het noordelijk halfrond, veel voorkomende kwaal bij paarden. Bij de ontwikkeling van het ziektebeeld spelen verschillende factoren een rol. Meestal begint de ziekte met een aandoening van de voorste luchtwegen op basis van een virusinfectie waarbij in een later stadium eventueel ook bacteriën gevonden kunnen worden. Veel paarden ontwikkelen in dit stadium een soort overgevoeligheid voor sommige stoffen. Stof, en de daarin voorkomende specifieke allergenen, uit hooi en stro speelt daarbij een belangrijke rol. Hoe deze overgevoeligheid zich ontwikkelt is vooralsnog onvoldoende bekend. Als de klachten al wat langer bestaan wordt het ziektebeeld door deze overgevoeligheid in stand gehouden en spelen ziekteverwekkers geen rol van betekenis meer.

Voor het paard geldt hetzelfde als voor de mens: de ziekte blijft altijd aanwezig, maar de mate waarin het individu er last van heeft is sterk afhankelijk van een aantal maatregelen. Als de neerwaartse spiraal niet doorbroken wordt zal het ziektebeeld in ernst toenemen en kunnen in het ergste geval de longen hun elasticiteit verliezen en wordt het paard op den duur “dampig”.

Huisvesting en voeding

Aangezien stof een sleutelrol in dit verhaal speelt is van cruciaal belang het contact met stof van hooi en stro te minimaliseren. Dit betekent:

- Als het weer het toelaat: dag en nacht in de wei.
- In het stalseizoen: liefst een buitenbox met een bovendeur die zo vaak als mogelijk openstaat. Natuurlijk moet tocht worden voorkomen.
- Nooit de box opstrooien in de aanwezigheid van het paard en bij voorkeur stro vervangen door houtkrullen. Indien er meerdere paarden bijeen staan geldt deze maatregel ook voor directe buurpaarden van de patiënt.
- Het liefst kuilvoer voeren in plaats van hooi. Indien dit niet tot de mogelijkheden behoort dan dit hooi eerst kletsnat maken. Het hooi een halve dag laten weken en vanaf de grond, uit een bak voeren, niet uit een ruif of hooinet.
- Geen hooiopslag boven de boxen.
- Etc, etc

Behandeling

Afhankelijk van de uitkomst van het respiratieonderzoek kunnen verschillende medicijnen voorgeschreven worden die elk hun werking in de diepere luchtwegen uitoefenen. Zo zijn er medicijnen die met name ontspanning van de diepere luchtwegen bewerkstelligen terwijl andere medicijnen de (overgevoeligheid geïnduceerde) ontsteking tegen gaan. Het kan echter niet vaak genoeg benadrukt worden dat medicamenteuze behandeling alleen goed kan werken als het stof zo veel als mogelijk geweerd wordt. **Als de prikkel niet wordt verwijderd geven geneesmiddelen beslist onvoldoende effect.** In principe is een chronisch stadium behandeling met antibiotica niet nodig.

Gebruik en prognose

Indien de ziekte van de patiënt niet al te ver gevorderd is en bovenbeschreven maatregelen strikt worden doorgevoerd, kan het paard behoorlijke prestaties leveren, al zijn er sterke individuele verschillen.

Op rust te staan is niet nodig, beweging is zelfs goed om de het slijm in de longen los te maken. Zware inspanning wordt echter afgeraden.

Stof

Om aan te geven welke invloed de eigenaar zelf kan uitoefenen op de omgeving van het paard staat hieronder een overzicht van de hoeveelheid stof die wordt aangemaakt door verschillende elementen in de omgeving van het paard. Dat hooi en stro de grote boosdoeners zijn komt uit de getallen duidelijk naar voren.

Gemiddelde hoeveelheid stofdeeltjes ($\leq 5 \mu\text{m}$) vrijkomend per mg bodembedekker of voedsel.

Materiaal	Deeltjes / mg
Stro	10.619
Houtkrullen	144
Papiersnippers	46
Hooi	52.230
Gras	910
Kuilvoer	19

Deze informatie is tot stand gekomen in samenwerking met de Hoofdafdeling Gezondheidszorg Paard Universiteit Utrecht, discipline Inwendige Ziekten.

Mocht u naar aanleiding van deze gegevens nog vragen hebben kunt u zich altijd richten tot een van de paardenartsen van Lingeheuve Diergeneeskunde